

uit), verzamelde en aan de daarvoor in aanmerking komende Britse militaire instanties doorgaf – daarnaast bleef Lief tinck Nederlanders recruter en die in het kader van het *Plan for Holland* als geheime agenten gedropt werden. Al die gerecruteerden vielen als uitvloeisel van het *Englandspiel* in Duitse handen; van dat *Spiel*, dat in maart '42 begonnen was, waren de sabotage-agenten die SOE uitgezonden had voordat tot het *Plan for Holland* besloten was, alsmede enkele agenten van Rabagliatti de eerste slachtoffers geweest.

Blizard legde eind augustus '42 de feitelijke leiding van *SOE-Dutch* neer (hij werd hoofd van de *Italian Section* van SOE en kreeg later een andere functie); die leiding kwam toen in handen van *Major* Seymour Bingham Jr. die van '33 af werkzaam geweest was bij de fa. Bruynzeel en in september '39 verbonden was aan het Engelse consulaat-generaal te Amsterdam. Eind februari '43 werd hij officieel tot Blizards opvolger benoemd. Die wisseling had niets met het *Englandspiel* te maken; in Londen had toen nog niemand daar een denkbeeld van. Ruim twee maanden later evenwel, in mei, kwamen de eerste telegrammen binnen waaruit bleek dat er in bezet Nederland iets mis was op de sector van het geheime werk. Op 21 mei werden de laatste agenten uitgezonden die door Lief tinck en Schilp in het kader van het *Plan for Holland* (dat inmiddels uitgebreid was) gerecruteerd waren. De Bruyne was namelijk ongerust geworden, maar dat betekende niet dat hij of iemand anders een duidelijk beeld had van wat in bezet gebied geschied was. Dat duidelijke beeld kreeg men pas (*kon* men althans krijgen, als men zich er voor openstelde), toen de legatie in Bern in november '43 telegrafisch de mededelingen doorgaf van twee geheime SOE-agenten, P. Dourlein en J. B. Ubbink, die er in geslaagd waren, uit de 'SD'-gevangenis te Haaren te ontsnappen en die Zwitserland hadden bereikt. Alles wees er op dat zich in Nederland op de sector van SOE een grote ramp voltrokken had. Wilde men het werk voortzetten (en dat was, gegeven de naderende Geallieerde invasie, wenselijker dan ooit), dan moest een nieuw begin gemaakt worden. Aan Nederlandse kant werd aan de Bruyne de taak om SOE te helpen, ont-nomen (het Bureau Militaire Voorbereiding Terugkeer bleef bestaan), aan Engelse kant werd Bingham door *Lieutenant-Colonel* R. I. Dobson vervangen die (hij was in Antwerpen geboren) van februari '41 af de *Belgian Section* van SOE had geleid. In de samenwerking met Dobson kreeg een nieuwe Nederlandse geheime dienst, het Bureau Bijzondere Opdrachten, een veel grotere mate van zeggenschap. Die samenwerking (het kwam in augustus '44 tot de eerste 'echte' wapendroppings in bezet Nederland waarop taltijke andere volgden) heeft tot het einde van de oorlog geduurd. Nominaal stond het Bureau Bijzondere Opdrachten daarbij onder leiding van generaal-majoor J. W. van Oorschot, in werkelijkheid werd het door een Engelandvaarder